

Sygn. akt II AKa 120/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jerzy Sałata

Sędziowie: SSA Dorota Wróblewska (spr.)

SSO del. Szczepan Stożyński

Protokolant: referent-stażysta Michalina Adamonis

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Andrzeja Błazejaka

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2015 r.

sprawy

skazanego **S. Z.** s. A.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 22 stycznia 2015 r., sygn. akt **IV K 240/14**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokat M. B., Kancelaria Adwokacka w G. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych brutto za obronę skazanego przed Sądem II instancji,

III. zwalnia skazanego od wydatków za postępowanie odwoławcze, którymi obciąża Skarb Państwa

UZASADNIENIE

S. Z. został skazany prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 22 lutego 2002 roku w sprawie sygnatura akt III K 1745/01 za przestępstwo popełnione w okresie do dnia 05 lipca 2001 roku z art. 291 § 1 k.k. na karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i 50 (pięćdziesiąt) stawek dziennych grzywny po 10 (dziesięć) złotych każda; za przestępstwo popełnione w dniu 16 sierpnia 2001 roku z art. 178a § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności; Sąd orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 (dwóch) lat; Sąd orzekł karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności; Sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata; Sąd zaliczył na poczet orzeczonej grzywny okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 16 sierpnia 2001 roku przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dziennym stawkom grzywny;

II. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 13 czerwca 2003 roku w sprawie sygnatura akt IV K 145/03 za przestępstwo popełnione w dniu 04 lutego 2003 roku z art. 224 § 2 k.k. na karę roku pozbawienia wolności; za przestępstwo popełnione w dniu 04 lutego 2003 roku z art. 244 k.k. na karę roku pozbawienia wolności; Sąd orzekł karę łączną roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności; Sąd zaliczył na poczet kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 04 lutego 2003 roku do dnia 13 czerwca 2003 roku;

III. Sądu Rejonowego w Sopocie z dnia 12 października 2005 roku w sprawie sygnatura akt II K 165/05 za przestępstwo popełnione w dniu 28 kwietnia 2005 roku z art. 178a § 1 k.k. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności; Sąd orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 (pięciu) lat; Sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat;

IV. Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 17 sierpnia 2009 roku w sprawie sygnatura akt XI K 437/09 za przestępstwo popełnione w dniu 06 kwietnia 2008 roku z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

V. zaocznym Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 21 grudnia 2012 roku w sprawie sygnatura akt II K 1410/12 za przestępstwo popełnione w dniu 18 kwietnia 2012 roku z art. 178a § 1 i 4 k.k. na karę roku pozbawienia wolności; Sąd orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 (trzech) lat; Sąd zaliczył skazanemu na poczet kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 18 kwietnia 2012 roku;

VI. Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 18 kwietnia 2013 roku w sprawie sygnatura akt XI K 91/13 za przestępstwo popełnione w dniu 03 lutego 2011 roku z art. 178a § 1 i 4 k.k. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności; Sąd orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 10 (dziesięciu) lat; Sąd zaliczył skazanemu na poczet kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 03 lutego 2011 roku;

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 22 stycznia 2015 r., sygn. akt IV K 240/14:

I. na podstawie art. 569 §1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k., połączył skazanemu S. Z. jednostkowe kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami:

- zaocznym Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 21 grudnia 2012 roku w sprawie sygnatura akt II K 1410/12,

- Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 18 kwietnia 2013 roku w sprawie sygnatura akt XI K 91/13

i orzekł karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu S. Z. okres rzeczywistego pozbawienia wolności, to jest dzień 03 lutego 2011 roku i dzień 18 kwietnia 2012 roku oraz okres od dnia 18 września 2013 roku do dnia 17 września 2014 roku;

III. na podstawie art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 85 k.k. w zw. art. 86 § 1 k.k. połączył środki karne wymierzone wyrokami:

- zaocznym Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 21 grudnia 2012 roku w sprawie sygnatura akt II K 1410/12,

- Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 18 kwietnia 2013 roku w sprawie sygnatura akt XI K 91/13

i orzekł wobec skazanego S. Z. środek kamy w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 10 (dziesięciu) lat;

IV. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie wobec skazanego S. Z. w zakresie wydania wyroku łącznego obejmującego skazanie wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 22 lutego 2002 roku w sprawie sygnatura akt III K 1745/01,
- Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 13 czerwca 2003 roku w sprawie sygnatura akt IV K 145/03,
- Sądu Rejonowego w Sopocie z dnia 12 października 2005 roku w sprawie sygnatura akt II K 165/05,
- Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 17 sierpnia 2009 roku w sprawie sygnatura akt XI K 437/09

wobec braku warunków do wydania wyroku łącznego;

V. na podstawie art. 29 ustęp 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze (tekst jednolity Dz. U. z 2002 roku, nr 123, pozycja 1058 ze zmianami) w zw. z § 14 punkt 5 i § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. B. kwotę 147 (sto czterdzieści siedem) złotych 60 (sześćdziesiąt) groszy tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu przez adwokata;

VI. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego w całości od ponoszenia wydatków i obciążył nimi Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wniosła obrońca skazanego, która na podstawie art. 444 k.p.k. zaskarżyła powyższy wyrok łączny w części, tj. w zakresie pkt 1 i 3.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt 1 i 4 k.p.k. zarzuciła wyrokowi łącznemu rażąco niewspółmierność kar łącznych oraz środka karnego orzeczonych wobec skazanego w pkt 1 i 3 wyroku łącznego.

Podnosząc powyższy zarzut, wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez znaczne złagodzenie kary łącznej pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku łącznego), z zastosowaniem zasady absorpcji oraz zmianę środka karnego poprzez skrócenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów (pkt 3 wyroku łącznego).

Ponadto wniosła o zasądzenie nieopłaconych kosztów obrony z urzędu za drugą instancję według norm przepisanych, z uwzględnieniem zaliczki na poczet podatku od towarów i usług.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego nie zasługuje na uwzględnienie jako oczywiście bezzasadna.

Sąd odwoławczy nie podziela stanowiska apelującej, że zachodzi sprzeczność między zastosowanym wymiarem kary łącznej pozbawienia wolności, a ustalonymi okolicznościami sprawy, a Sąd I instancji zmarginalizował lub pominął cały szereg okoliczności przemawiających na korzyść skazanego, natomiast nadmiernie wyeksponował okoliczności go obciążające. Obrońca skazanego nie przywołała bowiem argumentów świadczących o zaistnieniu przywołanej przez nią sprzeczności. Nie wykazała też, by Sąd Okręgowy pominął jakiegokolwiek okoliczności istotne dla wymiaru kary łącznej, skoro odwołała się wyłącznie do tych, które wynikały z treści opinii o skazanym uzyskanej z Aresztu Śledczego w G., gdy Sąd I instancji miał na uwadze treść tej opinii i należycie ją ocenił. Obrońca nie wykazała również, by Sąd Okręgowy w sposób niewłaściwy wyważył okoliczności przemawiające na korzyść i niekorzyść skazanego.

Nie można było przy tym zgodzić się z poglądem zawartym w apelacji, że w przedmiotowej sprawie zachodziły przesłanki do orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności na zasadzie absorpcji, bądź do orzeczenia w efekcie połączenia środków karnych orzeczonych za przestępstwa pozostające w prawidłowo ustalonym zbiegu realnym –

środku karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w łącznym wymiarze niższym niż uczynił to Sąd I instancji.

Odnosząc się do wymierzonej przez Sąd Okręgowy kary łącznej pozbawienia wolności należało w pierwszej kolejności przypomnieć, że zasada pełnej absorpcji powinna być stosowana jedynie tam, gdzie pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami zachodzi ścisły związek podmiotowy, przedmiotowy, albo też gdy orzeczone za niektóre z czynów kary są tak minimalne, że w żadnym stopniu nie mogłyby rzutować na karę łączną, ewentualnie także wtedy gdy istnieją szczególne okoliczności dotyczące osoby skazanego. Stosowanie wyżej wymienionej zasady jest zatem wyjątkiem.

Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że w przedmiotowej sprawie żadna z przywołanych przesłanek nie uzasadnia zastosowania zasady absorpcji przy wymierzaniu kary łącznej wobec S. Z..

Przypomnieć należy, że w aspekcie przedmiotowym związek zbiegających się realnie przestępstw wyrażają kryteria przedmiotowe poszczególnych przestępstw, a więc bliskość czasowa ich popełnienia, rodzaj naruszonego dobra, osoba pokrzywdzona, sposób działania sprawcy itp. W aspekcie podmiotowym chodzi m.in. o pobudki działania sprawcy, rodzaj i formę winy.

Apelująca nie kwestionowała sposobu ustalenia przez Sąd Okręgowy związku przedmiotowo – podmiotowego zbiegających się przestępstw. Wobec tego, Sąd odwoławczy za celowe uznał jedynie przywołanie faktu dostrzeżonego przez Sąd I instancji, a mianowicie, że pozostające w zbiegu przestępstwa zostały dokonane w odstępie ponad roku i 2 miesiące, a zatem nie można twierdzić, by pomiędzy nimi zachodziła bliskość czasowa. Już ten brak bliskiego związku czasowego sprzeciwiał się wymierzeniu kary łącznej pozbawienia wolności na zasadzie absorpcji, nawet przy uwzględnieniu przywołanego przez Sąd meriti ścisłego związku rodzajowego.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, nie ma racji obrońca S. Z., gdy wskazuje, że Sąd Okręgowy orzekając o wymiarze kary łącznej pozbawienia wolności nie uwzględnił w wystarczającym stopniu opinii z jednostki penitencjarnej.

Za wymierzeniem kary łącznej w oparciu o wskazaną zasadę nie przemawiało zachowanie skazanego w warunkach izolacji. Opinia, którą uzyskał S. Z. nie jest bowiem, czego nie dostrzega apelująca, wyróżniająca. Jego zachowanie w warunkach izolacji oceniono jako dobre. Przypomnieć warto, że właściwe zachowanie skazanego w warunkach izolacji jest jego obowiązkiem, a więc nie może samodzielnie zasługiwać na szczególną premię w postaci zastosowania przy wymiarze kary łącznej zasady absorpcji. Jednocześnie na podkreślenie zasługiwało, że Sąd Okręgowy odwołując się do opinii z Aresztu Śledczego w G. miał na względzie to, że była dobra (k. 9 – 10 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Nie umknęło uwadze Sądu I instancji, że taka ocena zachowania skazanego znajdowała uzasadnienie w wyszczególnionych w opinii pozytywnych aspektach jego zachowania w czasie odbywania kar, o czym świadczyło odwołanie się do tej opinii w ramach dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych (k. 3 - 4 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Nie można więc uznać, że Sąd Okręgowy nie docenił pozytywnych informacji zawartych we wskazanej opinii.

Dostrzec przy tym trzeba, że Sąd I instancji miał na względzie treść art. 53 § 1 i 2 k.k. Unormowanie zawarte w tym przepisie nakazuje przy wymierzaniu kary, co dotyczy także kary kształtowanej wyrokiem łącznym, mieć na uwadze m.in. sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie po popełnieniu przestępstwa. W tym zakresie, Sąd Okręgowy trafnie odniósł do omówionej wyżej opinii z Aresztu Śledczego w G., ale również do wielokrotnej karalności S. Z., który przed popełnieniem przestępstw tworzących zbieg realny w niniejszej sprawie dopuszczał się przestępstw za, które został skazany prawomocnymi wyrokami.

Reasumując, Sąd orzekający wymierzając karę łączną pozbawienia wolności miał na uwadze wszystkie okoliczności istotne dla jej wymiaru, w tym również te, które sprzeciwiały się możliwości zastosowania wobec skazanego absorpcji czy asperacji w sposób korzystniejszy niż uczyniono to w zaskarżonym wyroku. Nie przekreśla tej oceny w żaden sposób przywołana przez apelującą okoliczność, że skazany po odbyciu kary pozbawienia wolności zamierza prowadzić zawieszoną obecnie działalność gospodarczą, tj. warsztat samochodowy.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego wymierzona skazanemu kara łączna 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności nie razi niewspółmiernością. „Rażąca niewspółmierność” zachodzi bowiem wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo. Nie chodzi więc o każdą ewentualną różnicę w ocenach wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną można byłoby nazwać również w potocznym znaczeniu jako rażąco niewspółmierną (tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się zaakceptować).

Zważywszy na orzeczone w podlegających łączeniu wyrokach kary jednostkowe, ich wysokość, a także argumenty przywołane przez Sąd I instancji, orzeczona w niniejszej sprawie kara łączna pozbawienia wolności nie może być uznana za rażąco niesprawiedliwą, tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować.

Wymierzona S. Z. kara łączna uwzględnia, zdaniem Sądu Apelacyjnego, we właściwych proporcjach, wszystkie istotne przesłanki jej wymiaru, a nadto osiągnięcie cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do niego, spowoduje motywację do zmiany jego postępowania w przyszłości i skłoni do przestrzegania społecznie akceptowanych norm postępowania, jak również spełni swój cel w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego tak wymierzona skazanemu kara łączna jest wyważona i sprawiedliwa. Kara ta stanowi właściwą, syntetyczną, całościową ocenę zachowań sprawcy, będącą odpowiednią, celową z punktu widzenia prewencyjnego reakcją na popełnione czyny.

Jako bezzasadny jawi się również wyartykułowany przez apelującą zarzut rażącej niewspółmierności kary dotyczący wymiaru łącznego środka karnego, jak również wniosek o jego obniżenie poprzez zastosowanie, jak wywodzi obrońca skazanego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, zasady absorpcji.

Przypomnieć trzeba, że zgodnie z treścią art. 90 § 2 k.k. - w przypadku, gdy za zbiegające się przestępstwa orzeczono środki karne w postaci pozbawienia praw publicznych, zakazów lub obowiązku tego samego rodzaju, stosuje się odpowiednio przepisy o karze łącznej. Chodzi tutaj o odpowiednie stosowanie art. 85 - 86 k.k. Oznacza to m.in., że podlegające łączeniu środki karne (np. zakaz prowadzenia pojazdów) łączy się w taki sposób, aby ich wymiar mieścił się w przedziale od najdłuższego z okresów, na który został orzeczony, do ich sumy. Przy tym należy pamiętać, że maksymalny wymiar zakazu wymienionego w art. 39 pkt 3 k.p.k. wynosi 10 lat, co powoduje, że również łączny wymiar tego środka nie może przekraczać wskazanej granicy.

Mając na uwadze powyższe i odnosząc się do apelacji obrońcy trzeba stwierdzić, że podniesiony przez nią zarzut rażącej surowości łącznego wymiaru środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych był chybiony, skoro najniższy możliwy łączny wymiar tego środka to 10 lat i taki został orzeczony przez Sąd I instancji w zaskarżonym wyroku, a oczekiwane przez apelującą obniżenie tego wymiaru byłoby równoznaczne z rażącym naruszeniem przywołanych przepisów prawa materialnego.

Odnosząc się do pisma S. Z. z dnia 1 marca 2015 r., zatytułowanego „Apelacja” należało stwierdzić, że nie podniósł on zarzutów, które świadczyłyby o zaistnieniu bezwzględnych przyczyn odwoławczych, a więc jego uwagi nie mogły doprowadzić do korekty zaskarżonego wyroku zwłaszcza, gdy Sąd Okręgowy miał na uwadze okoliczności związane ze stanem zdrowia skazanego, uzyskał informacje potwierdzające, iż od czasu popełnienia przestępstwa, za które został skazany wyrokiem w sprawie II K 1410/12, nie naruszył porządku prawnego.

Mając zatem powyższe na względzie oraz to, że nie zaistniały inne okoliczności, które należałoby dostrzec z urzędu, Sąd Apelacyjny zaskarżony wyrok jako trafny utrzymał w mocy, uznając apelację obrońcy skazanego za oczywiście bezzasadną.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26.05.1982 r. „prawo o adwokaturze” (t.j. Dz.U. z 2014 poz. 635) i § 2 ust. 3 oraz § 14 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. „w sprawie opłat za czynności

adwokackie (...)” (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz.461), Sąd Apelacyjny rozstrzygnął o kosztach za obronę z urzędu skazanego przed Sądem II instancji.

Ze względu na trudną sytuację majątkową skazanego, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k., Sąd odwoławczy zwolnił skazanego od wydatków za postępowanie wywołane wniesieniem apelacji, obciążając nimi Skarb Państwa.